

Met Gerard Reve

Tien vrolijke verhalen (1961)

G. K. VAN HET REVE

Bloed

'Allen!' De man liet zijn schorre, raspende stem opnieuw door de ruimte klinken. Er kwam geen antwoord, maar ergens uit de buurt van de opgestapelde blokken geperst hooi klonk een kort geritsel.

24

De oogleden van de man vernauwden zich gedurende de paar sekonden dat hij onbeweeglijk bleef staan, al zijn zintuigen gespannen, wachtend of het geluid zich zou herhalen.

Het geritsel verplaatste zich. De man stak snel, met de achtelose nauwkeurigheid van een roofdier, de ruimte over die hem van de stapel hooi scheidde, sprong met geruisloze behendigheid over de voorste paar blokken heen, en trok de ineengedoken gestalte van een jongen te voorschijn. Even was er een stilte, die slechts verboden werd door het geluid van een fluitende, hijgende ademhaling.

'En wat deed jij daar? Opvreter. Jij laf kreng. Wat had jij hier te zoeken?' sprak daarop zacht, en daardoor nog heeser, de stem. Voor dat er tijd had kunnen zijn geweest voor een antwoord, volgde reeds het geluid van steeds sneller toegegiende slagen.

In het schaarse licht was alleen het gelaat van het kind duidelijk zichtbaar. Er waren geen tranen op te zien; uit de mond steeg wel een regelmatig, hoog gekreun op, maar in de spits, muisachtige gelaatsstreken en de diepliggende, donkere ogen viel slechts een uitdrukking van geduldige waakzaamheid te lezen.

De man duwde de gestalte voor zich uit en drukte het gezichtje met brute kracht tegen de muur. Er klonk een gesmoorde gil, die de man een ogenblik zijn prooi deed loslaten. Opnieuw liet hij zijn vuisten op het lichaam van de jongen neerkomen, maar tenslotte scheen hij moe te worden, want opeens hield hij op, draaide zich om, en verdween.

Allen veegde het bloed, dat uit zijn neus liep, weg van zijn lippen en spuwde de stukjes hooi uit, die met het bloed zijn mond waren binnengekomen, en trad op zijn tenen naar buiten, in het volle daglicht. Nauwelijks was hij de staldeur uit, of opnieuw dook hij werktuiglijk in elkaar, maar de stem die zo onverwachts boven hem klonk was niet dezelfde als die van daareven. Hij herstelde zich en keek omhoog.

'Allen, kom hier.' Hoog boven hem, over de rand van de vloer van de droogzolder, was een blozend gezichtje met gele krulletjes eromheen zichtbaar. Allen schudde nadrukkelijk het hoofd.

'O, je bloedt helemaal. Kom hier!' riep het stemmetje. De jongen veegde opnieuw zijn lippen schoon, en bekeek zijn hand. Hij deed een paar stappen naar voren, leunde tegen de ladder, en drukte zijn gezicht tegen het koele staal van een der sporten. 'Je moet het zelf maar weten,' kinde het stemmetje boven hem. 'Je komt hier, of ik zal Vader wat gaan vertellen.'

25

45 De jongen klom langzaam de hoge ladder op en ging, boven gekomen, op de vloer zitten, na eerst een stuk gedroogde appel van een van honderden volgeren lijnen die door de loods gespannen waren, te hebben afgerukt en in zijn mond te hebben gestopt.

'Dat heb je te laten,' zei het meisje. 'Ik ga het vertellen.'

50 De jongen zei niets. Het meisje trok nu op haar beurt een half dozijn appelpartjes van een lijn, at één ervan op, en wierp de rest in de diepte. 'Rupsen hebben ook bloed,' deelde ze mede. Maar het is groen.'

De jongen bleef zwijgen. Op de grote hoogte waarop ze zich bevonden was een lichte bries voelbaar, die soms in de luchtsleuven van dak en wanden een ijf gezoem veroorzaakte.

'Hij vindt je altijd meteen,' vervolgde het meisje. 'Omdat je te stom bent om je te verstoppen. Vader zegt er zit niets in zijn hoofd en alles moet ik er zelf inslaan. Hij zegt: Allen kan geen woord van een ander woord onderscheiden. Dat zegt hij.'

De jongen likte aan zijn lippen, maar bewoog zijn hoofd niet. Het viel niet te zeggen of het gesprokene tot hem was doorgedrongen. Zijn blik bleef onbeweeglijk voor hem uit gericht.

Het bouwsel waarop ze zich bevonden was veel hoger dan de stal en ook dan het woonhuis, dat grotendeels achter het stal dak schuil ging. Voor hen lag een wijd vergezicht over de met rotsmurfjes gemarkeerde fruittuinen, de bijna geheel droge, rode rivierbedding en, voorbij de rivier, de hoge boompartijen, blauwachtig door stof of warmtenevels, die het dorp omzoomden en alleen de bovenste 70 trans van de kerktoren zichtbaar lieten. Van de huizen was nergens ook maar een steen of dakpan te zien. Ook de dikke, hoge muur die bij de weg begon en het kerkhof omgaf waar zijn ouders begraven lagen, bleef, hoe scherp de jongen ook tuurde, onzichtbaar voor zijn blik. Hij slikte de fijngekauwde appel door en begon met 75 zijn nagels de hard geworden, donkere korst rond zijn neus los te krabben.

'De ladder kan helemaal los,' zei het meisje, dritting knikkend waarbij haar krullen op en neer dansten. De jongen keek haar even aan. De ladder kon niet los, want die was immers van ijzer! Hij 80 schudde het hoofd.

'Wel waar! kinde haar stemmeje. 'Kijk maar.' Ze knield neer, hoog zich voorover en begon moeizaam de beide zware vleugelbouten los te draaien, waarmee de staken van de ladder aan de 85 voorste vloerbalk zaten vastgeschroefd. Ze hield op toen de bouten halverwege naar buiten waren gekomen, en kwam weer overeind

zitten. Haar purperen gezichtje was bezweet geraakt. 'Ik heb geen zin meer, ik krijg pijn aan mijn vingers,' verklaarde ze, achterover leunend tegen de golflijzere wand. De jongen maakte slechts een kort, slorpend geluid.

90 'Waarom zeg je helemaal niks?' vroeg het meisje. Ze liet zich verder achterover zakken en bracht haar armpjes onder het hoofd. 'Denk je dat je nooit tegen me hoeft te antwoorden?'

De jongen liet even zijn ogen over de liggende gestalte dwalen om ze tenslotte op de rode, dikke enkels en de zwarte knoop schoentjes 95 die op die van een pop geleken, te laten rusten. Even, bijna onwaarneembaar kort, bewogen zich zijn lippen.

'Wil je weer helemaal niets zeggen?' Het stemmeje was even langzaam en lijsig als tevoren, maar een nieuwe toon, die de jongen maar al te goed kende, was er in hoorbaar geworden. 'Je mag hier 100 niet eens komen.' In een ritseling van massas geborduurde katoen richtte haar figuurje zich op. De jongen staarde zwijgend langs de ladder neer op het betonnen plaveisel in de diepte.

'Ik ga Vader zeggen dat je hier zit. Je hebt van de appels gegeten, dat kan hij zien.' Ze begon de ladder af te dalen. 'Je hoeft dus niet 105 te proberen die stukken op te rapen,' vervolgde ze, op de beneden over het beton verspreid liggende partjes wijzend. 'Ik ga ze fijn trappen.'

Ze was nu beneden. De jongen keek toe, hoe de voeties, een trilling veruorzakend in de rose, gerimpelde kniejes, de nog half 110 sappige stukjes vrucht dritting vernorzeliden. Daarna zag hij haar om de hoek van de stal, in de richting van het woonhuis, in snelle dribbelpas verdwijnen.

De jongen bleef geruime tijd onbeweeglijk zitten. Om hem heen was het bijna volkomen stil. De bries was te zwak geworden om nog 115 enig gesuis in de luchtsleuven van de loods voort te brengen. Slechts vaag, als van heel ver, was het loom, mompelend getok van hoenders te horen.

De jongen boog zich op zijn hurken naar voren. Zonder naar zijn handen te kijken, betastte hij de beide half uitgeschroefde bouten 120 en begon ze verder uit te draaien. Het ging helemaal niet moeilijk, en hij kreeg helemaal geen pijn in zijn vingers!

Ergens koerde luid en opgewonden een duif. De jongen liet beide schroefbouten in zijn broekzak verdwijnen en richtte zich weer op. Een deur sloeg rammelend dicht, maar de jongen bewoog zich niet. 125 Slechts even knipperden zijn oogleden. Over het kiesel naderden zware voetstappen, die dof werden op het beton.

De man bleef onder aan de ladder staan, beide handen op de rug houdend. Hij keek omhoog en zijn ogen, die scherp de omtrekken van de jongen opnamen, drukten verbazing uit. Zijn blik ont-
130 moette niet die van de jongen, die stil voor zich uit keek en zich niet verroerde.

De man haalde zijn handen van achter zijn rug vandaan. In de ene had hij een vers afgerukte, sterke boomtak. Hij begon de ladder te bestijgen. De jongen slikt, maar nog steeds bleef hij roerloos
135 zitten. Hij bewoog zich pas, toen het hoofd van de man de bovenste sport van de ladder was genaderd.

Wat in de enkele volgende ogenblikken gebeurde, zou niemand nauwkeurig hebben kunnen beschrijven, zo snel volgde alles elkaar op: de voet van de jongen die, als gedreven door een losspringende
140 veer, de kin van de man raakte; de ladder die knaisend losliet en zich langzaam van de rand van de vloer begon te verwijderen; het gekreun dat uit de keel van de man ontsnapte, zijn bliksemsnelle draaiing om de ladder heen en zijn sprong, zijn vingertoppen en nagels, die slechts machteloze krassen in het stof van de loodsvloer
145 achterlieten; de plof, die uit de diepte opklonk en de stalen palen van de loods deed trillen; en tenslotte de ladder zelf, die langzaam, bijna plechtig, op zijn plaats terugkeerde.

De jongen knielde neer en bracht de vluugelbouten weer in hun gaten aan. Daarna daalde hij naar beneden om de tak op te rapen
150 en deze ver weg, tot over de omheining van de varkenshokken heen, weg te slingeren, steeds echter behoedzaam blijvend niet zijn voeten te zetten in het donkere, reeds tot stilstand gekomen stroompje, dat om het hoofd van de man over het beton was uitgevloeid.

(Ik zal het hierbij maar laten, hoewel ik graag ook dat gemene stiefzusje een doodsmaak had laten maken.)